



# ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ

**ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΥΛΙΚΩΝ  
ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΡΤΙΟΤΗΤΑ**

Σε χώρες, όπως η Ελλάδα, στις οποίες οι καιρικές συνθήκες επιτρέπουν την παραμονή σε εξωτερικούς χώρους τουλάχιστον κατά τη μισή διάρκεια του χρόνου, οι υπαίθριοι χώροι των καταστημάτων εστίασης αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα ενός εστιατορίου. Ειδικότερα τα τελευταία χρόνια, με την απαγόρευση του καπνίσματος στους εσωτερικούς χώρους και την πρόσφατη πανδημία COVID-19, οι χρήστες επιδιώκουν όλο και συχνότερα τους υπαίθριους χώρους, ακόμη και κατά τους χειμερινούς μήνες. Αντίστοιχα, οι ιδιοκτήτες των εστιατορίων στην προσπάθειά τους να ικανοποιήσουν τους πελάτες τους και να εξασφαλίσουν τη λειτουργική και οικονομική βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους επενδύουν περισσότερο στη διαμόρφωση των υπαίθριων χώρων σε σχέση με παλαιότερα, εγκαθιστώντας τις κατάλληλες υποδομές για ετήσια χρήση και εξασφαλίζοντας λειτουργικά και αισθητικά μια εντύπωση αντίστοιχη με αυτήν της παραμονής στους εσωτερικούς χώρους. Εκτός από την κατάληψη τμήματος των κοινόχρηστων δημόσιων χώρων για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων, που υπόκειται σε περιορισμούς ως προς



1. **Ανάπτυξη ιδιωτικών προστατευμένων χώρων σε υπαίθριο χώρο εστιατορίου στο Λονδίνο, που συνδυάζουν την αίσθηση του εξωτερικού χώρου με την ιδιωτικότητα και τη ζεστασιά των εσωτερικών.**

2. **Η λειτουργική και η αισθητική σύνδεση του υπαίθριου χώρου ενός εστιατορίου με τον παρακείμενο δημόσιο χώρο αποτελεί σημαντική συνιστώσα κατά το σχεδιασμό.**

το μέγεθος και τη διαμόρφωσή τους, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ιδιωτικοί υπαίθριοι χώροι των εστιατορίων, οι οποίοι αναπτύσσονται στο προκήπιο των κτισμάτων, σε ακάλυπτους χώρους, σε ιδιωτικές αυλές, σε αίθρια, βεράντες ή και δώματα. Η επιλογή του κατάλληλου υπαίθριου χώρου εξαρτάται πρωτίστως από τη διαθεσιμότητα επιλογών στο ακίνητο και επιπροσθέτως από επιπλέον κριτήρια, όπως είναι ένα ευχάριστο και ήσυχο περιβάλλον, η δυνατότητα θέας, η επιδίωξη ή όχι ιδιωτικότητας, η λειτουργική σύνδεση με τους εσωτερικούς χώρους, η προσβασιμότητα κ.ά.

Ανάλογα με το τμήμα του ακινήτου που θα διατεθεί για τη διαμόρφωση του υπαίθριου χώρου, απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα και μελέτη των ειδικών περιορισμών κατά περίπτωση. Τα συχνότερα σημεία προσοχής είναι αρχικά **θέματα πολεοδομικής νομοθεσίας** ως προς τις κατασκευές και επεμβάσεις που επιτρέπονται σε υπαίθριους χώρους ενός οικοπέδου (π.χ. προκήπια, ακάλυπτους), **θέματα στατικής επάρκειας** διαμορφώσεων (π.χ. μελέτη επιπλέον φορτίων και αντοχών σε βεράντες και δώματα), **θέματα ασφάλειας** (π.χ. έξοδοι διαφυγής και μέσα πυρόσβεσης) και **θέματα προσβασιμότητας** (π.χ. εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία, κωφότητα και μέγεθος ανελκυστήρων και κλιμακοστασίων).

## Αρχές σχεδιασμού

Μέσα από τη γόνιμη συνεργασία μεταξύ των επιχειρηματιών και των αρχιτεκτόνων, ο σχεδιασμός των υπαίθριων χώρων

εστιατορίων στοχεύει στη μέγιστη αξιοποίησή τους, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις κάθε επιχείρησης. Οι σημαντικότερες παράμετροι ενός επιτυχημένου σχεδιασμού είναι οι εξής:

### Προσδιορισμός πιθανών σεναρίων χρήσης

Θα πρέπει εξ αρχής να προσδιοριστούν, ανάλογα με το ύψος και τις ανάγκες του εστιατορίου, τα διαφορετικά επίπεδα χρήσης του χώρου και η επιδιωκόμενη μεταξύ τους σύνδεση. Μερικές από αυτές τις επιλογές αφορούν στην ύπαρξη ή όχι ζωνών αποκλειστικού φαγητού ή/και ποτού, στην εξυπηρέτηση των πελατών μόνο σε τραπέζια ή/και σε θέσεις ορθίων, στην ύπαρξη εξωτερικών χώρων προετοιμασίας φαγητού ή μπαρ, στην ενιαία μορφή του χώρου ή στη διαμόρφωση μικρότερων με διαφορετικό βαθμό ιδιωτικότητας. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και ένας βαθμός ευελιξίας στη χωροθέτηση των επί μέρους χρήσεων σε περίπτωση οργάνωσης ειδικών εκδηλώσεων ή σε περίπτωση ειδικών συνθηκών, όπως αυτή της πανδημίας του COVID-19.

### Λειτουργική χωροταξία

Η επιδίωξη της λειτουργικότητας κατά το σχεδιασμό ενός χώρου εστίασης αποτελεί ίσως το σημαντικότερο παράγοντα εύρυθμης εξυπηρέτησης και ικανοποίησης των πελατών. Αρχικά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου χώρου, όπως το σχήμα της κάτοψης, η παρουσία πιθανών εμποδίων (π.χ. δέντρων, μόνιμων εγκαταστάσεων, δομικών στοιχείων), η σύνδεση με τον κοινόχρηστο χώρο και τον εσωτερικό χώρο του εστιατορίου, τα πιθανά σημεία εισόδου / εξόδου, τυχόν γειτνίαση με χώρους όχλησης, στοιχεία μικροκλίματος (π.χ. διαφορετικές ζώνες φυσικού φωτισμού, σκίαση από σταθερά στοιχεία, προστασία ή όχι από ανέμους) κ.ά.

Βάσει αυτών των περιορισμών θα πρέπει στη διαμόρφωση του χώρου να εξασφαλιστεί επαρκής χώρος για την προοριζόμενη χρήση και την άνεση των χρηστών, την ομαλή κυκλοφορία και την προσβασιμότητα των πελατών και των σερβιτόρων και την αποφυγή συνωστισμού στα σημεία εισόδων. Τα ακριβή μεγέθη διαστάσεων και αποστάσεων εξαρτώνται από τη διάταξη των τραπεζοκαθισμάτων και το μέγεθος του χώρου. Ενδεικτικά, ελάχιστες διαστάσεις είναι τα 1,20 m για τα σημεία εισόδου, τα 0,90 m για τους διαδρόμους κυκλοφορίας και μεγαλύτερες (έως και 2,00 m) για τους βασικούς άξονες κυκλοφορίας σε μεγάλους χώρους. Για ένα τετράγωνο ή στρόγγυλο τραπέζι με τέσσερις καρέκλες τα 4 m<sup>2</sup> (2 × 2 m) είναι επαρκή, εξασφαλίζοντας ελάχιστη απόσταση μεταξύ καθισμάτων γειτνιαζόντων τραπέζιων τα 0,50 m.

### Αισθητική

Εκτός από τη λειτουργική αρτιότητα του σχεδιασμού η αισθητική ενός υπαίθριου χώρου εστιατορίου θα πρέπει να προσελκύει τον επισκέπτη και να τον πείθει ότι η αίσθηση της απόλαυσης θα είναι αντίστοιχη με αυτήν των εσωτερικών χώρων.

Σε γενικές γραμμές η συνοχή στο σχεδιασμό ενός χώρου φιλοξενίας έχει θετικό αντίκτυπο στη διάθεση και στις εντυπώσεις των πελατών. Συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ατμόσφαιρα, το αρχιτεκτονικό ύψος, η χρωματική παλέτα, τα υλικά και η υφή του εσωτερικού και να ενσωματώνονται με συνέπεια στο σχεδιασμό των υπαίθριων χώρων, χωρίς αυτό να επιβάλλει κατ' ανάγκη μια τυφλή αντιγραφή και επανάληψη.



Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, θα πρέπει να υπάρχει σεβασμός στο άμεσο αστικό περιβάλλον και οι επεμβάσεις να μην παρεμποδίζουν ή αλλοιώνουν τη λειτουργικότητα ή την αισθητική των παρακείμενων δημόσιων ή ιδιωτικών χώρων.

### Στοιχεία διαμόρφωσης και εξοπλισμού

Τα στοιχεία που ορίζουν το ύψος ενός υπαίθριου χώρου εστιατορίου, εκτός από τη διαρρύθμισή του, είναι τα υλικά, ο εξοπλισμός, η επίπλωση, ο φωτισμός και η φύτευση.

#### Δάπεδα & υλικά επενδύσεων

Η επιλογή των κατάλληλων υλικών για την επένδυση των δαπέδων ή άλλων επιφανειών στους υπαίθριους χώρους των εστιατορίων εξαρτάται εκτός από το αισθητικό κριτήριο και από άλλους τεχνικούς και λειτουργικούς παράγοντες, όπως είναι η αντοχή λόγω της χρήσης ή της επίδρασης κλιματικών συνθηκών, οι υποδομές αποστράγγισης, η υδατοδιαπερατότητα του υλικού και η επίδραση της υγρασίας, η ασφάλεια σε σχέση με την ολισθηρότητα, οι προδιαγραφές συντήρησης και καθαρισμού, ο οικολογικός χαρακτήρας των υλικών και φυσικά το κόστος. Τα κυριότερα είδη υλικών είναι τα εξής:

#### Φυσικά πετρώματα

Πρόκειται για πλάκες μαρμάρου, γρανίτη, ασβεστόλιθου, ψαμμίτη, βασάλτη ή σχιστόλιθου σε ποικιλία σχημάτων, μεγεθών, αποχρώσεων και τεχνικών επεξεργασίας της τελικής

επιφάνειας. Διακρίνονται για τη διαχρονική τους αισθητική, τη μεγάλη αντοχή τους, τις μειωμένες ανάγκες συντήρησης και τη φυσική αντιολισθητική τους επιφάνεια (εξαιρούνται οι λειασμένες επιφάνειες). Το σημαντικότερο μειονέκτημά τους είναι το υψηλό κόστος αγοράς και εγκατάστασης.

#### Πλακίδια

Διακρίνονται σε κεραμικά, πορσελάνινα ή γρανιτοπλακίδια και διατίθενται σε πολύ μεγάλη ποικιλία μεγεθους, χρώματος, σχεδίου και υφής. Για την εφαρμογή τους σε υπαίθριους χώρους συστήνεται η 4η και ιδανικά η 5η κατηγορία ως προς την αντοχή και κατ' ελάχιστον κατηγορία R11 για την αντιολισθηρότητα. Σε σχέση με τα υπόλοιπα υλικά επενδύσεων έχουν μεγάλη αντοχή, περιορισμένη συντήρηση και περιορισμένο κόστος.

#### Ξύλινα και συνθετικά δάπεδα

Τα ξύλινα δάπεδα παρασκευάζονται από ανανεώσιμο υλικό, έχουν μεγάλη μηχανική αντοχή και υψηλή αισθητική. Για τους εξωτερικούς χώρους συστήνονται δάπεδα από τροπική ξυλεία, ή πεύκο / έλατο μετά από εμποτισμό. Το σημαντικότερο μειονέκτημά τους είναι η ανάγκη τακτικής συντήρησης με το συνεπακόλουθο κόστος.

Μια ενδιαφέρουσα εναλλακτική πρόταση διαμόρφωσης εξωτερικών χώρων είναι τα συνθετικά δάπεδα από ξύλο και από πολυαιθυλένιο ή άλλα πολυμερή. Έχουν υψηλή μηχανική αντοχή, αντοχή στην υγρασία και στην υπερύβλη ακτινοβολία



3



4

3. Τρισδιάστατο στέγαστρο από μεταλλικό σκελετό και ξύλινες δοκίδες σε εστιατόριο στις Η.Π.Α.

4. Η στέγαστρο του ημιυπαίθριου χώρου εστίασης γίνεται από μία λεπτή οροφή ηλιακών πετασμάτων, ενώ περικλείεται από ξύλινες οριζόντιες περσίδες. Αρχιτεκτονική μελέτη: Ross Barney Architects. ©Kate Joyce Studios

και ελάχιστες απαιτήσεις συντήρησης, όμως έχουν χαμηλότερη αισθητική αξία και υψηλότερο κόστος από τα ξύλινα.

#### Χυτά δάπεδα σκυροδέματος

Διακρίνονται σε απλά δάπεδα σκυροδέματος, σε δάπεδα σκυροδέματος με εμφανή αδρανή και σε χυτά χαλαζιακά δάπεδα. Έχουν μεγάλη αντοχή και διάρκεια ζωής, μικρό κόστος και μειωμένες ανάγκες συντήρησης, όμως έχουν αδιαπέραστη επιφάνεια (με εξαίρεση τα χαλαζιακά), που απαιτεί ειδική πρόβλεψη αποστράγγισης και υπάρχει πιθανότητα ρηγματώσεων λόγω θερμοκρασιακών μεταβολών με δυσκολία επιδιόρθωσης.

#### Προκατασκευασμένα στοιχεία σκυροδέματος

Διακρίνονται σε κυβόλιθους συνήθως μικρών διαστάσεων και σε μεγαλύτερες ταιμεντόπλακες. Έχουν μεγαλύτερη αντοχή από τα χυτά δάπεδα σκυροδέματος, ευκολία εγκατάστασης, μειωμένες ανάγκες συντήρησης και χαμηλό κόστος, όμως διαθέτουν πορώδη

επιφάνεια, επιρρεπή σε λεκέδες, και στερούνται της αισθητικής ποιότητας των προαναφερθέντων υλικών.

#### Χλοστάπης

Διακρίνεται σε φυσικό και συνθετικό. Ο φυσικός χλοστάπης, ο οποίος είναι απαγορευτικός για στεγασμένους υπαίθριους χώρους, είναι ένα φυσικό υλικό με τεράστιες ανάγκες άρδευσης και συντήρησης, ενώ ο συνθετικός χλοστάπης έχει ευκολότερη εγκατάσταση, ελάχιστη συντήρηση, όμως υστερεί οπτικά και αναπτύσσει υψηλές θερμοκρασίες κατά τους θερινούς μήνες σε αντίθεση με το φυσικό.

#### Προστασία από ήλιο & βροχή

Η πρόβλεψη μέσω σκίασης και προστασίας από τη βροχή ή από άλλα καιρικά φαινόμενα, ήδη από το στάδιο του σχεδιασμού, αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο για την αξιοποίηση των υπαίθριων χώρων εστίασης. Ανάλογα με τις προδιαγραφές της χρήσης, το



μέγεθος και τη διαρρύθμιση του χώρου, καθώς και τους τυχόν επί μέρους πολεοδομικούς περιορισμούς, ο εξοπλισμός μπορεί να είναι σταθερός ή κινητός. Στην περίπτωση κινητών ή εποχικών λύσεων θα πρέπει να προβλεφθεί και ο κατάλληλος χώρος αποθήκευσής τους. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίζεται η σταθερότητα και η τακτική συντήρηση των κατασκευών για την ασφάλεια των χρηστών και των περαστικών και η αποφυγή παρεμπόδισης των παρακείμενων δημόσιων ή ιδιωτικών χώρων. Τα συστήματα προστασίας από τον ήλιο και τη βροχή είναι τα εξής:

#### Πέργκολες και κιόσκια

Πρόκειται για σταθερές κατασκευές, πλήρως ή μερικώς αυτοφερόμενες, με σκελετό, ο οποίος κατασκευάζεται συνήθως από ξύλο, αλουμίνιο ή χάλυβα και σπανιότερα από σκυρόδεμα, πέτρα ή πλίνθους. Η οροφή τους μπορεί να είναι σταθερή, ανοιγόμενη ή πτυσσόμενη και για την πλήρωσή της χρησιμοποιούνται στοιχεία

από ξύλο, μέταλλο, γυαλί, πολυκαρβονικό υλικό, ύφασμα, καλαμωτή, κεραμίδια κ.ά. σε ποικιλία ειδών, συνθέσεων, διατομών και όψης.

#### Κατασκευές με ύφασμα

Σ' αυτήν την κατηγορία συμπεριλαμβάνονται οι τέντες, τα ιστία σκίασης, οι εφελκόμενες κατασκευές και οι ομπρέλες. Ανάλογα με τις απαιτήσεις της κατασκευής, τα υφάσματα είναι ακρυλικά, πολυεστερικά ή πολυαιθυλενίου και παρέχουν προστασία από την υπεριώδη ακτινοβολία.

#### Διαχωριστικά στοιχεία

Τα διαχωριστικά στοιχεία αποτελούν ένα εύχρηστο εργαλείο για τη διαμόρφωση του υπαίθριου χώρου ενός εστιατορίου, καθώς λόγω της σχεδιαστικής τους ελευθερίας και της ποικιλίας διαθέσιμων υλικών αποτελούν κατασκευές ικανές να διαμορφώσουν ένα χώρο τόσο λειτουργικά, όσο και αισθητικά. Πρόκειται για κινητές ή σταθερές κατασκευές, οι οποίες

5. Ξύλινη πέργκολα από σουηδική ξυλεία. Τμήματα της οροφής επενδύονται με σχοινί σε συνδυασμό με φύλλα κισσού και γλάστρες σε ανάρτηση. Beach bar & restaurant στη Χαλκιδική. Αρχιτεκτονική μελέτη: Taka+Partners. ©N.Vavidinoudis - C. Dimitriou



7

7. Η λευκή πέργκολα αλουμινίου είναι υφασμένη γύρω και ανάμεσα από φυτά και δέντρα. Εστιατόριο στο Astir Palace. Αρχιτεκτονική μελέτη: K-Studio. ©Yiorgos Kordakis

8. Το διαχωριστικό από ακατέργαστες ξύλινες σανίδες οριοθετεί το υπαίθριο εστιατόριο από το δημόσιο δρόμο.

χρησιμοποιούνται τόσο στο εσωτερικό του χώρου για τη διαμόρφωση επί μέρους περιοχών διαφορετικών χρήσεων ή διαβαθμισμένου βαθμού ιδιωτικότητας, για την οριοθέτηση των αξόνων κίνησης ή απλά για διακοσμητικούς λόγους, όσο και στα όρια της ιδιοκτησίας, διαχωρίζοντάς την από τυχόν παρακείμενο ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο. Τα πιο συνήθη υλικά κατασκευής διαχωριστικών είναι το μέταλλο, το γυαλί, το ξύλο, οι καλαμωτές και τα υφάσματα, σε αποκλειστικότητα ή και σε μεταξύ τους συνδυασμούς.

Συχνά η επιλογή ή/και ο σχεδιασμός των διαχωριστικών μπορεί να έχει πολλαπλή λειτουργία, π.χ. αυτά τα στοιχεία να είναι παράλληλα και καθιστικά ή άλλα στοιχεία επίπλωσης, ή να συνδυάζονται με φυτά ως γλάστρες.

Το είδος και η μορφή τους δεν υπόκεινται σε γενικούς θεσμοθετημένους κανόνες, όμως καλό θα ήταν κατά περίπτωση να ληφθούν υπόψη τυχόν πολεοδομικοί περιορισμοί και αδειοδοτήσεις και ειδικά στις περιπτώσεις που χρησιμοποιούνται ως στοιχεία οριοθέτησης με ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο, θα πρέπει να διασφαλίζεται η εύρυθμη

κινητικότητα και παραμονή στους παρακείμενους χώρους άνευ εμποδίων και να αποφεύγεται η οπτική όχληση. Ειδικά για τις κατασκευές που τοποθετούνται στα όρια με δημόσιους χώρους κίνησης πεζών, το ύψος των διαχωριστικών συστήνεται να μην υπερβαίνει το 1,00 - 1,20 m. Επιπλέον, σημαντική παράμετρος κατά το σχεδιασμό τους είναι η εξασφάλιση της ανεμπόδιστης θέας προς σημεία ενδιαφέροντος και της οπτικής επικοινωνίας μεταξύ των επί μέρους χώρων για την ομαλή εξυπηρέτηση των πελατών.

### Επίπλωση

Κατά αντιστοιχία με την επιλογή της επίπλωσης των εσωτερικών χώρων, τα έπιπλα των υπαίθριων χώρων θα πρέπει να είναι λειτουργικά, σε αρμονία με το ύψος της επιχείρησης και την αισθητική του υπόλοιπου χώρου, σταθερά και κυρίως πολύ ανθεκτικά στην επίδραση των εξωτερικών συνθηκών, από υλικά ανθεκτικά στην υγρασία και στη μούχλα. Γι' αυτούς τους λόγους τα πιο κατάλληλα υλικά για έπιπλα εξωτερικών χώρων είναι το αλουμίνιο, ο χάλυβας με ηλεκτροστατική βαφή και



η τροπική ξυλεία. Άλλα υλικά, εξίσου διαδεδομένα, είναι τα πλαστικά με προστασία από την υπεριώδη ηλιακή ακτινοβολία, τα πολυμερή, ο χυτοσίδηρος, το σκυρόδεμα, τα υφάσματα, το πλέγμα πολυβινυλοχλωριδίου, το ρατάν και το μπαμπού, το σχοινί κ.ά.

### Φωτισμός

Ο φωτισμός είναι βασικό συστατικό του σχεδιασμού ενός υπαίθριου χώρου εστιατορίου για λόγους ασφαλείας, λειτουργικότητας και ευχάριστης ατμόσφαιρας. Συνεπώς, η επιλογή των φωτιστικών σωμάτων και της έντασης του φωτισμού θα πρέπει να στοχεύουν σε ένα χώρο με επαρκή γενικό φωτισμό για την ασφαλή κίνηση και τον προσανατολισμό των χρηστών, με τοπικό φωτισμό εργασίας, για να διευκολυνθεί το προσωπικό στην εύρυθμη εξυπηρέτηση και φωτισμό ανάδειξης, για να τονιστούν σημεία ενδιαφέροντος. Η σύνθεση μιας χαλαρής και φιλόξενης ατμόσφαιρας, που είναι το ζητούμενο στη συγκεκριμένη χρήση, μπορεί να επιτευχθεί με τον ισορροπημένο συνδυασμό διαφορετικών

φωτεινών πηγών και τεχνολογιών, όπως είναι τα φωτιστικά οροφής, οι απλίκες, τα φωτιστικά κρεμαστές τοποθέτησης, τα φωτιστικά δαπέδου, φωτιστικά επάνω στα τραπέζια, κρυφός φωτισμός ενσωματωμένος στην επίπλωση, στα διαχωριστικά, στις κλίμακες ή σε άλλες κατασκευές διαμόρφωσης του χώρου κ.ά. Σε κάθε περίπτωση συστήνεται η χρήση θερμού φωτός για τη δημιουργία χαλαρής ατμόσφαιρας και οι λαμπτήρες φωτοδιόδων (LED) για μέγιστη εξοικονόμηση ενέργειας.

### Φύτευση

Η χρήση φυτών στη διαμόρφωση των υπαίθριων χώρων ενός εστιατορίου έχει πολλαπλές εφαρμογές, καθώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη δαπέδων, για την προστασία από τον ήλιο, ως διαχωριστικά στοιχεία ή στοιχεία διαμόρφωσης του χώρου και, τέλος, ως διακοσμητικά στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση η επιλογή των φυτών θα πρέπει να γίνεται βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του χώρου, όπως των διαστάσεων, του προσανατολισμού, των συνθηκών ηλιοφάνειας, της κατεύθυνσης ανέμων, της δυνατότητας



9

9.  
Η αυξανόμενη ζήτηση για παραμονή στους υπαίθριους χώρους, ακόμη και κατά τους χειμερινούς μήνες, δημιουργεί την ανάγκη εξοπλισμού των εστιατορίων με θερμαντικά σώματα.

άρδευσης, των απαιτήσεων συντήρησης κτλ. για τη μεγιστοποίηση της διάρκειας ζωής τους, την προσιτή συντήρησή τους και το επιδιωκόμενο αισθητικό αποτέλεσμα. Ανεξάρτητα από το αν τα φυτά τοποθετούνται στο έδαφος, σε παρτέρια, σε ζαρτινιέρες ή μικρότερες γλάστρες, τα βασικά κριτήρια επιλογής τους είναι να είναι αειθαλή, να έχουν πυκνό φύλλωμα, να έχουν αργή ανάπτυξη, ώστε να περιορίζονται οι ανάγκες κλαδέματος, να αντέχουν στην ξηρασία, να είναι ανθεκτικά στις κλιματικές συνθήκες, να μην ρίχνουν εύκολα τα άνθη ή τους καρπούς τους, να μην έχουν αγκάθια, να μην έχουν πολλή γύρη για λόγους αλλεργιών και φυσικά να μην είναι τοξικά.

### Θέρμανση

Η διαρκώς αυξανόμενη επιθυμία των θαμώνων των εστιατορίων για παραμονή στους υπαίθριους χώρους, ακόμη και κατά τους χειμερινούς μήνες, δημιουργεί την ανάγκη εξοπλισμού τους με θερμαντικά στοιχεία. Εκτός από τα τυχόν διαχωριστικά ή άλλες κατασκευές, που προστατεύουν από τους έντονους ανέμους, απαραίτητη είναι και η προμήθεια εξοπλισμού, όπως είναι οι θερμάστρες εξωτερικού χώρου, υγραερίου τύπου μανιταριού ή πυραμίδας ή ηλεκτρικές, αναρτημένες από τοίχο ή στηριζόμενες σε βάση. Η θερμική απόδοση, η ασφάλεια, η ευκολία εγκατάστασης και μετακίνησης, η ενεργειακή κατανάλωση και η δυνατότητα αποθήκευσης αποτελούν τα βασικότερα κριτήρια επιλογής ενός θερμαντικού σώματος εξωτερικού χώρου.

### ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Δάπεδα, Οδηγός σχεδιασμού & κατασκευής**, Εκδόσεις ΚΤΙΡΙΟ, 2021, σελ. 165.
- Aaron Ruef, **4 keys to activate year-round outdoor dining**, <https://rddmag.com/>, Μάιος 2021.
- Lisa White, **Specifying outdoor furnishings**, <https://rddmag.com/>, Μάιος 2021.
- Peter Fabris, **Rooftop dining**, <https://rddmag.com/>, Ιούλιος 2020.
- **Outdoor dining design guidelines**, Planning division - Community & economic development department of Salt Lake City, Summer 2014.
- **Outdoor café guide**, City of Melbourne.
- **Outdoor dining and urban animation**, Fáilte Ireland.
- [www.shadowspec.com](http://www.shadowspec.com)

### ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ΣΤΟ "ΚΤΙΡΙΟ"

- **Ξύλινες πέργκολες. Αρχιτεκτονικές ιδέες και κατασκευή**. Τεύχος 6/2021, σελ. 89.
- **Σχεδιασμός και οργάνωση χώρων ενός εστιατορίου. Σύγχρονες τάσεις και πρακτικές**. Τεύχος 5/2021, σελ. 93.
- **Ιδέες για σκίαση εξωτερικών χώρων**. Τεύχος 4/2021, σελ. 54.
- **Διαμόρφωση υπαίθριων χώρων στα ξενοδοχεία**. Τεύχος 9/2020, σελ. 129.
- **Βιοκλιματικός σχεδιασμός αστικών υπαίθριων χώρων. Νερό και πράσινο στην πόλη**. Τεύχος 8/2020, σελ. 95.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ στην ιστοσελίδα [www.ktirio.gr](http://www.ktirio.gr)